

Gyermekevédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye

Faragó Béla I. és II. számú Szakmai Egység

SZAKMAI PROGRAM

2025.

Gyermekevédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye
Faragó Béla I. és II. számú Gyermekotthon

1. Az intézmény neve, székhelye, telephelye

1.1. Intézmény neve: Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye

1.2. Székhelye: 6000 Kecskemét, Páfrány u. 2.

1.3. Telephelyek:

Faragó Béla I. számú Szakmai Egység

1. Bársonyka Lakásotthon Kecskemét 6000 Kecskemét, Bernáth János u. 20. – speciális lány lakásotthon
2. Rezeda Lakásotthon Kecskemét 6000 Kecskemét, Rezeda u. 28. – normál fiú lakásotthon
3. Arany Lakásotthon Ballószög 6035 Ballószög, Arany J. u 21. – speciális fiú lakásotthon

Faragó Béla II. számú Szakmai Egység

1. Árvácska Lakásotthon Hetényegyháza 6044 Kecskemét-Hetényegyháza, Árvácska u. 1. – normál leány lakásotthon
 2. Tölgyfa Lakásotthon Hetényegyháza 6044 Kecskemét-Hetényegyháza, Darida József u. 6. – normál lakásotthon
- 6000 Kecskemét, Juhar u 1. 4/89 - Nárcisz Külső Férőhely Kecskemét
6000 Kecskemét, Juhar u 9. 1/5 - Margaréta Külső Férőhely Kecskemét
6000 Kecskemét, Juhar u 11. 2/14 - Napraforgó Külső Férőhely Kecskemét
6000 Kecskemét, Juhar u 21. 3/10 - Kamilla Külső Férőhely Kecskemét

A gyermekotthonok szakmai területének alapfeladata, hogy egységes nevelési stílust képviselve, következetesen felhasználjon minden lehetőséget és nevelési eszközt, hogy a gyermeket segítse a beilleszkedésben és a fejlődésben.

A szakmai program tartalmazza a gyermekotthonokban folyó szakmai munka célját, alapelveit, módszereit. A szakmai működés alapidokumentuma egyaránt figyelembe veszi a hatályos jogszabályokat, a módszertani ajánlásokat és a helyi sajátosságokat.

A gyermekotthonok lakásotthonai folyamatos munkarendben működő bentlakásos gyermekintézmények, amelyek alaptevékenység keretében teljes körű ellátást biztosítanak az ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett, ideiglenes gondozási helyen elhelyezett 3-18 év közötti gyermekek és 18. életévüket betöltött fiatal felnőttek számára.

A gyermekotthonok lakásotthonai Kecskemét városban és a környékén lévő településeiben, lakókörnyezetbe integráltan helyezkednek el. Tömegközlekedési eszközökkel megközelíthetőek. A családi házakban a szükségletnek megfelelő, nemenként kialakított gyermekcsoportok családias ellátásban, nevelésben részesülnek. Illetve az utógondozói ellátottak szükség szerinti ellátása is megvalósul a részükre kialakított utógondozói lakásotthonban és a külső férőhelyeken.

A lakásotthonok családias kialakítású, otthonos környezetet biztosítanak az ellátáshoz, neveléshez.

2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

2.1. A leggyakoribb bekerülési okok - legtöbbször magában a családban, vagy a gyermekben rejlő rizikótényezők, melyek társulva egymást felerősítik:

- Egyik vagy mindkét szülő hiánya.
- A család alacsony szociokulturális színvonala:
 - Ingerszegény családi környezet, elhanyagoltság
 - Deviáns család, bántalmazás, patogén kapcsolatok, jelentős nevelési hibák
 - Felbomlott család, strukturálatlan új családi kapcsolatrendszer
- Magatartási problémák, csavargás, iskolakerülés, deviáns csoportokba kerülés, bűnözői karrier kezdete, pszichoaktív szerhasználat.

2.2. Célcsoport bemutatása

Az utóbbi években jelentősen megváltoztak a szakellátásba kerülő ellátottak jellemzői, így a gyermekotthonokban is nőtt a 14 év feletti, nagy valószínűséggel speciális ellátási igényű – kábítószerrel élő, bűnelkövető, pszichotikus problémával rendelkező -, illetve fogyatékosága, egészségkárosodása miatt különleges ellátásra szoruló gyermekek száma. Megnőtt továbbá azon 14 év alatti gyermekek száma, kiket személyiségállapotuk miatt nem fogadnak a nevelőcsaládok.

A bekerülő gyermekekre jellemző a céltalanság, a bizonytalanság érzése, a kommunikáció nehezítettsége, az alkalmazkodás- és az önértékelés zavarai. A személyiségfejlődésükben bekövetkezett sérülésekre, az átélt traumákra ráterhelődnek az életkrízisekkel együtt járó problémák. Az őket ért frusztrációra jellemzően agresszív választ adnak. Vágynak a szeretetre, de félnek is a szoros kötődéstől, illetve a valakihez tartozás erős érzése következtében gyakran válnak kiszolgáltatottá baráti- és partnerkapcsolataikban.

A serdülőkorú fiatalokra életkori sajátosságként jellemző az identitás aktív keresése, az intim kötődés és párválasztás igénye, szexuális és egyéb motívumok felerősödése és a kortárs csoport jelentőségének megnövekedése. Ennek hátterében az identitáskrízis áll, és a moratórium, vagy keresés időszaka, melynek lezárása többféleképp valósulhat meg. A folyamat során olyan kérdésekre keresi a választ, mint a ki vagyok én, milyen vagyok, miért vagyok, mivé leszek. Ahhoz, hogy a krízis optimális lezárásáról beszélhessünk, a személyiség minden összetevőjének (testkép-testséma, intellektuális képességek, érzelmi-indulati élet, motivációs struktúra-célhierarchia, szociális készségek) területén meg kell kapni a választ, amely a szociális környezet (kiemelkedő jelentőséggel bírnak a kortársak és a kortárs csoport) visszajelzései révén nyer értelmet és az önelfogadásban nyilvánul meg.

A speciális szükségletű gyermekek és fiatalok el-, vagy szembefordulnak közvetlen és tágabb környezetükkel, nem fogadják el saját és mások érzéseit, késztetéseit, szocializációs zavarból eredő frusztrációjukat nem tanulták meg társadalmilag is elfogadható tevékenységbe fordítani, emiatt gyakran agresszív vagy éppen apatikus reakciót adnak az őket ért környezeti hatásokra, gyakran kerülnek konfliktusba környezetükkel, alacsony frusztrációs toleranciaszinttel és fejletlen értékrenddel, morálissal rendelkeznek. Új közösségbe való beilleszkedésük zavart és az ehhez társuló motiválatlanság számos, tanulási és teljesítményzavart okoz, járulékos tünetként.

A speciális ellátási igényű gyermek

Azon gyermekek, fiatalok, speciális szükségletűek, akik egyénre szabott gondozást, nevelést igényelnek. Ezen gyermekekre fokozottan érvényes az egyéni különbség figyelembevételének az elve.

A speciális szükségletet a vármegyei gyermekvédelmi szakértői bizottságok állapítják meg és tesznek javaslatot a gyermek szükségleteihez igazodó legoptimálisabb ellátási formára. Speciális szükségletű az a legalább 12 (indokolt esetben 10) éves gyermek, aki súlyos magatartási vagy beilleszkedési zavarokat (disszociális tüneteket), súlyos pszichés tüneteket mutat, vagy pszichoaktív szerekkel él.

Disszociális tüneteket mutató gyermek: korábbi megfelelője a disszociális viselkedészavar¹, illetve magatartási zavar² olyan visszatérő és állandósuló (6 hónap, vagy annál hosszabb ideig tartó) magtartás, amellyel mások alapvető jogait vagy az életkornak megfelelő fontosabb társas-együttélési szabályokat megszegi, és amely alatt a „személyiség szociális viszonyainak zavarára épülő viselkedési rendellenességet értünk”³.

Ilyen viselkedésminták:

- agresszió (nyílt fizikai: harc, verekedés) és mások fenyegetésének extrém mértéke,
- emberekkel, állatokkal és tárgyakkal szembeni durva bánásmód,
- tulajdonnal szembeni durva rombolás,
- tűzokozás,
- lopás, csalás,
- ismételt hazudozás, iskolakerülés, gyakori elszökés,
- gyakori és súlyos indulatkitörések, szófogadatlanság extrém (életkornak nem megfelelő) mértéke

Aszociális magatartás: a felsorolt viselkedés (agresszió, lopás, csavargás stb.) valamelyike egyszer, vagy nagyon ritkán fordul elő a gyermeknél. Nem speciális szükségletű a gyermek, általában hirtelen kialakult krízishelyzet, a környezettel való konfliktus állhat a háttérben.

Antiszociális gyermek: súlyos bűncselekményeket követ el, amelyek a fennálló társadalmi- és jogrendet sértik. Általában jellemző a megbánás és a szégyenérzet hiánya a serdülőnél, valamint mások jogainak, érdekeinek teljes figyelmen kívül hagyása. Az igazságszolgáltatás nem gyermekvédelmi szakellátás hatásköre.

Pszichoaktív szerekkel küzdő gyermek: alkohol, kábítószer, vagy egyéb függőséget és bódulatot okozó szerek rendszeres, hosszabb ideje fennálló fogyasztása. Speciális szükségletű a gyermek akkor, ha a szerhez való fizikai függés (testi tünetek, amelyek a rendszeres fogyasztásra utalnak, valamint annak hiánya esetén súlyos elvonási tünetek megléte) és pszichés függőség (szer folyamatos és egyre növekvő mennyiségben való

¹ A DSM-IV diagnosztikai kritériumai, 1997, Animula, Budapest

² BNO-10, A betegségek és az egészséggel kapcsolatos problémák nemzetközi statisztikai osztályozása, Tizedik revízió, 1995, Népjóléti Minisztérium, Budapest

³ Kósáné Ormai V., 1989, Beilleszkedési nehézségek és az iskola, Tankönyvkiadó, Budapest [21.]

kívánása, és a megszerzése érdekében a következményeket figyelembe nem vevő magatartás) áll fenn.

Súlyos pszichés tüneteket mutató gyermek: olyan pszichés-, pszichiátriai betegségekben szenved a gyermek, amely átlagos fejlődését, mindennapi életét korlátozza, élettere leszűkül (pl. nem lép ki a szobából, lakásból). Folyamatos pszichiátriai kontrollt igényel. Ide tartoznak:

- a túlzott (nem életkori sajátosságból és nem valamely konkrét eseményhez köthető) szorongások, szorongásos rohamok: pánik, kényszerszorongások, kényszerképzetek, fóbiák, súlyos stressz zavarok (neurotikus betegségek),
- súlyos hangulati zavarok: depresszió, mánia, mániás-depresszió,
- schizofrénia gyermekkori formái, paranoiás (téveszmés) zavarok.

A kettős szükségletű, ellátási igényű gyermek:

Kettős szükségletűről akkor beszélhetünk, ha a gyermek egyszerre különleges szükségletet mutat, mivel tartósan beteg, illetve fogyatékossgal él, másrészt speciális szükségletet, mivel súlyos magatartási problémákkal, pszichés tünetekkel küzd, illetve pszichoaktív szerhasználó.

Az utógondozói ellátást igénylő fiatal felnőtt szükség szerinti ellátása

A gyermekotthon/lakásotthon az utógondozói ellátott számára szükség szerint, személyre szabott ellátásokat biztosít, mely a „Megállapodás utógondozói ellátásról” elnevezésű nyomtatványon kerül rögzítésre:

- lakhatást,
- fűtést, világítást, hideg-meleg vizet, főzési lehetőséget,
- a mindenkor érvényes jogszabály szerinti étkezési- és tisztasági havi ellátmányt,
- az étkezést, a ruházatot,
- az egészségügyi ellátást,
- a tanszert
- az ellátottak saját jogukon családi pótlékra jogosultak, ezért számukra zsebpénz nem kerül kifizetésre,
- az utógondozó általi segítséget az otthonteremtési támogatás iránti kérelem elkészítéséhez és benyújtásához.

3. A szolgáltatás célja, feladata, alapelvei

3.1. Célja

- Teljes körű, otthon nyújtó ellátás, utógondozói ellátás és utógondozás biztosítása: Lakhatás, életkornak megfelelő napi ötszöri étkezés, ruházat, személyi higiénés feltételrendszer, iskoláztatás és annak teljesítéséhez szükséges eszközök, felszerelések, felzárkóztatás és tehetségfejlesztés, utaztatás, hozzátartozóival és törvényes képviselővel történő kapcsolattartás, zsebpénz, családpótló nevelés-gondozás, szabadidős tevékenységek biztosítása.
- Testvérek együttes elhelyezése.
- Személyre szabott, egyéni foglalkozás, egyben az elhelyezett gyermekek mentális és testi egészségének megőrzése, a napi életvitel és gondozás megszervezése.

Gyermekevédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye
Faragó Béla I. és II. számú Gyermekotthon

- A speciális ellátást igénylő és kettős szükségletű gyermek számára a fejlődéshez, fejlesztéshez, gyógyuláshoz, rehabilitációjához és terápiájához való hozzájárulás.
- A vérszerinti családba való visszatérés támogatása, illetve ennek akadályozottsága esetén a gyermek szükségleteinek leginkább megfelelő gondozási hely kiválasztásában való közreműködés.
- Önálló életkezdésre való felkészítés és annak támogatása.

3.2. Feladatai

- Az ideiglenes hatállyal elhelyezett illetve ideiglenes gondozási helyen elhelyezett gyermekek befogadása, vizsgálaton való részvételének biztosítása, sikeres elhelyezésének elősegítése, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését elősegítő, életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő nevelés, gondozás.
- A nevelésbe vett gyermekek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését elősegítő, életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő nevelés, gondozás.
- Az utógondozói ellátott fiatal felnőtt szükség szerinti ellátása tanulmányai folytatásához és munkába történő elhelyezkedéséhez.
- A gyermek személyiségének megismerése, megértése, az önismeret és az életkornak megfelelő személyiségfejlődés (érzelmi-akarati, intellektuális, erkölcsi, szociális) elősegítése, támogatása.
- A speciális- és kettős ellátási igényből fakadó tüneteinek kezelése, terápiás korrekciója.
- A gyermek képességeinek, adottságainak felmérése, fejlesztése.
- A gyermek és környezete közötti összhang megteremtése, kapcsolattartás és kapcsolatépítés.
- Esetkezelő szolgáltatás - Krízisintervenció – A gyermekvédelmi szakellátásba bekerült gyermekek minden esetben krízishelyzetben vannak, lelki egyensúlyzavarral küzdenek, mely szomatikus tünetekben, érzelmi-indulati zavarokban, hangulati labilitásban, és viselkedési zavarokban jelentkezhet. A gyermekotthonok szakmai testületének alapfeladata, hogy egységes nevelési stílust képviselve, következetesen, spontán és/vagy vezetett módon felismerjen és felhasználjon minden lehetőséget, hogy a gyermeket segítse, a krízishelyzetet feloldja.
- Kapcsolat ápolása a hozzátartozókkal, a gyermek törvényes képviselőjével, az iskolával, a gyermekvédelmi hálózat egyéb intézményeivel, szakembereivel és a hatóságokkal.
- Önálló életvitel kialakításának segítése, otthonteremtési támogatás ügyének segítése.

3.3. Alapelvek

- A nevelés alapelvei közül a gyermek mindenek felett álló érdeke központi helyet foglal el, ezen belül kiemelten fontos az alábbiak biztosítása:
 - Önrendelkezés - a gyermeket meg kell hallgatni gondozásával, nevelésével kapcsolatban, véleményét korának megfelelően figyelembe kell venni, amennyiben az nem ütközik érdekeivel.
 - Részvétel - a gyermeket életkorának megfelelően be kell vonni a csoport életébe, aktív résztvevőjévé kell válnia a mindennapi tevékenységeknek.
 - Érdekérvényesítési esélyek növelése - a gyermeknek kellő információval kell rendelkeznie szűkebb (gyermekotthoni) és tágabb (társadalmi) környezetéről, részt kell vennie a demokratikus érdekérvényesítési formák gyakorlásában.

- *A legkisebb beavatkozás elve* - a gyermekvédelem minden szintjén, mindenkor úgy kell tanácsot adni, segítséget nyújtani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit a kliensek helyett. Mind a gyermek, mind szülei számára biztosítani kell a maximális véleményalkotási, döntési lehetőséget.
- *Az otthonosság megteremtésének elve* – A családot pótló környezetnek a gyermek számára otthonosságot kell közvetíteni, ami a napi pihenést, biztonságos és jó hangulatú környezetet, időtöltést jelentheti számára – ez alapozza meg a sikeres beilleszkedést, valamint az aktív közreműködést és az általános elvárásoknak való megfelelést. Az együttélési szabályok között szerepel, hogy a másik saját közvetlen életterét senki nem zavarhatja, egymás személyes tárgyait és szokásait tiszteletben kell, hogy tartsák.
- *Az egyéni különbségek figyelembevételének elve* – Az elhelyezett gyermekek személyiségállapotának, életkorának, értelmi képességeinek, érzelmi állapotának, etnikai hovatartozásának figyelembe vételével tervezzük a gondozási-nevelési folyamatot.
- *A testvérek együttes elhelyezése a gyermekvédelemben a gyermekek mindenek felett álló érdeke.* A Tölgyfa lakásotthon 12 fő befogadását tudja biztosítani, és nagyszámú testvérsorok elhelyezését oldja meg koedukált formában.
- *A nyitottság elve* – munkánkat a nyitottság az újra, rugalmasság, kreativitás, leleményesség, tolerancia jellemzi. Személyes példaadásunkkal próbáljuk elfogadtatni az ellátottakkal ezen alapelveket.
- *A közösségi támogatás által való nevelés elve* – nagyon fontos, hogy a gyermek/fiatal felnőtt, mint egyén találja meg a helyét a közösségben. Fontos, hogy a megfelelő módon kialakított szokások és viselkedési formák könnyítsék meg a beilleszkedést. A kialakított szokásrendszere és az együttélésen fakadó interakciókon keresztül fejlődik normarendszerük.

A szakmai feladathoz a fő eszközök a türelem, a megértés, az elfogadás, és az indirekt módszerekkel operáló segíteni akarás.

A gyermekotthonok tevékenysége akkor valósul meg, ha a bekerülő gyermekek teljes körű ellátását biztosítani tudja, családi kapcsolattartását, iskoláztatását támogatja, segítséget nyújt a trauma feldolgozásában, továbbá felkészíti a gyermekeket a családjaikba történő visszatérésre vagy a végleges gondozási helyükre történő elhelyezésére, az oda történő beilleszkedésre.

4. A szolgáltatás részletes bemutatása

Gyermekotthon otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett, ideiglenes gondozási helyen elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek, és utógondozói ellátást fiatal felnőttek számára.

Az elhelyezési tárgyaláson - az elhangzott javaslatok alapján és a gyermek legjobb érdekeinek figyelembevételével - a gyámhivatal határozattal kirendeli a gyermek gondozási helyéül a gyermekotthon lakásotthonát.

A bekerülő gyermeket, fiatalt a gyermekotthon munkatársa a gyermekvédelmi ügyintéző bejegyzí a törzskönyvbe, és felvezeti a számítógépes nyilvántartásba, elkészíti dosszióját, megvizsgálja és ellenőrzi, pótolja személyes iratait.

A befogadásról a gyermekotthonok tájékoztatják: a beutaló szervet, a gyámhivatalt, a szülő lakóhelye szerinti család- és gyermekjóléti központot, az Országos Gyermekvédelmi

Szakszolgálat vármegyei illetékességű, területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást nyújtó intézményét, a gyermek vérszerinti szülőjét, párfogói felügyelet fennállása esetén a pártfogó felügyelőt.

A gyermekotthonok szakmai munkájukkal szolgálják a személyiségfejlődés optimalizálását, a gyermekek, fiatal felnőttek individuális és közösségi nevelését - a nemi és életkori sajátosságokra figyelemmel -, a családba, a társadalomba való integrációját.

Biztosítják a gyermekek, fiatal felnőttek teljes körű ellátását, kapcsolattartását, iskoláztatását gondozási helyén, vagy míg az ideiglenesen kijelölt gondozási helyéről a végleges elhelyezést biztosító gondozási helyre vagy vérszerinti családjába vissza nem kerül.

A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek (a továbbiakban *Gyvt.*) megfelelően a gyermekek számára utógondozást és **utógondozói ellátást** biztosítunk a normál lakásotthonokban, külső férőhelyeinken, ha a fiatal felnőtt létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll, vagy szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.

Az utógondozói ellátás biztosításához szükséges dokumentumok:

- a fiatal kérelme a szolgáltatás igénybevételéhez,
- iskolalátogatási vagy kereseti igazolás, illetve igazolás, hogy együttműködik a Munkaügyi Központtal,
- a nevelő által elkészített fiatalról szóló pedagógiai jellemzés, melyben javasolja az utógondozói ellátását,
- az intézmény vezető fiatal az ellátásba befogadó nyilatkozata,
- a gyermekotthon és a fiatal házirenden alapuló utógondozási ellátási szerződése.

Jogsabályi előírásoknak megfelelően a fiatal ellátott személyi térítési díjat fizethet, amennyiben jövedelemmel rendelkezik.

A gyermekotthon a fiatal felnőtt számára lakhatási lehetőségről gondoskodik és a szükséges, jelenlegi helyzetéhez igazodó ellátást nyújtja.

Utógondozói ellátás megszűnik:

- ha a fiatal felnőtt utógondozói ellátásának feltételei már nem állnak fenn,
- ha betölti a 21. életévét,
illetve, ha speciális, különleges szükséglet esetén a 22. életévét, ha létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja,
ha a tanulmányokat folytató fiatal betölti a 24. életévét,
ha betölti a 22. életévét és szociális intézménybe várja felvételét.
- ha a gyermekotthon munkatársával, illetve az intézményben ellátott társával szemben elfogadhatatlan, az együttélés szabályait súlyosan sértő magatartást tanúsít,
- ha a házirendet többször súlyosan megsérti,
- ha a tanulmányi vagy vizsgakötelezettségét önhibájából nem teljesíti,
- ha az ellátás megállapításáról szóló gyámhatósági határozat közlésétől számított 15 napon belül az ellátást nem vette igénybe és ennek okáról önhibájából nem értesítette gyermekotthont,
- ha a fiatal felnőtt kéri utógondozói ellátásának megszüntetését.

4.1. Az intézménybe történő kerülés módja

Az ideiglenes elhelyezés feltétele a súlyos veszélyeztetettség és az azonnali intézkedés szükségessége. A *Gyvt.* alapján elrendelheti: a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága - ideiglenes hatályú elhelyező határozattal. A gyermekotthonban tartózkodás időtartama 30 nap, ez alatt kell megtalálni a gyermek számára legkedvezőbb elhelyezési lehetőséget, amennyiben a hazagondozás nem lehetséges.

A gyermek számára kijelölt lakásotthonba bekerülésekor igyekeznek a lehető legideálisabb helyzetet teremteni, várják, személyes beszélgetést folytatnak vele. Ezt követi a lakásotthoni csoportban az ismerkedés, bemutatkozás.

A csoportmegbeszélésen az egyéni gondozási-nevelési tervet készítik el és töltik ki a hozzá tartozó adatlapot (GH-1) az arra felelős nevelő és közvetlen munkatársai.

A terv célja a gyermek gondozásával, nevelésével kapcsolatos feladatok részletes megtervezésére és az abban résztvevő szakemberek közötti munkamegosztás kidolgozása.

A terv elkészítésekor figyelembe veszik a gyermek testi, lelki állapotát, családi kapcsolatait, etnikai, vallási hovatartozását, a gondozását szükségessé tevő okokat, egyéb a nevelése, gondozása szempontjából jelentős körülményeket.

A terv kidolgozásába lehetőleg be kell vonni a gyermek szülőjét is.

A terv elkészítésekor fontos szempont:

- a gyermekjóléti szolgálat által készített egyéni gondozási terv,
- a gyermekvédelmi gondoskodást szükségessé tevő ok,
- a gyermek nevelésében, gondozásában korábban részt vett szakemberek véleménye,
- a szülővel folytatott beszélgetés során szerzett tapasztalat.

Az egyéni gondozási-nevelési tervben meghatározásra kerül a gyermekvédelmi gyám, a lakásotthon munkatársai, a szülő és a gyermek azon feladatai, melyek a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetéséhez szükségesek.

A terv teljesítését szükség szerint, de legalább havonta áttekinti a nevelő és közvetlen munkatársai, valamint szükség esetén aktualizálják azt.

4.2. A gyermekotthoni bekerüléssel összefüggő teendők

A szolgálatban lévő munkatárs:

- Az érkezést – a beutaló határozatnak vagy rendőrségi jelentésnek megfelelően – az eseménynaplóban a bekerülési adatokkal együtt rögzíti, az adatokat a lehető legrövidebb időn belül továbbítja az intézmény székhelyére.
- Értesíti az intézmény pszichológusát az új gyermek érkezéséről. A pszichológus ezt követően felveszi a kapcsolatot a gyermekorvossal a vizsgálati időpont egyeztetése céljából.
- Átv teszi a rendelkezésre álló személyi dokumentumokat (pl: TAJ kártya, lakcímkártya, stb.), melyekről iratjegyzéket készít.
- A gyermek ruházatáról, személyes tárgyairól, iskolai felszereléséről leltár készül. Amennyiben a gyermek személyes iratok, ruházati csomag és/vagy tanszerek nélkül érkezik, a gyermekotthon vezetője 3 munkanapon belül levelet ír az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak, melyben kéri a hiányzó dokumentumok, eszközök, ruházat pótlólagos, sürgős megküldését.

- Igyekszik a lehető legtöbb információt begyűjteni a gyermeket átadó személytől a beutalás okairól, körülményeiről stb., és a megszerzett információt feljegyzés formájában a gyermek iratanyagában helyezi el.

A befogadással kapcsolatos teendő abban az esetben, ha:

- a gyermek engedély nélkül távollévő, a beszállítónak megfelelő hivatalos okirat - rendőrségi jelentés vagy határozat - kell, hogy legyen a birtokában. Ennek hiányában a szolgálatot ellátó kolléga, el kell, hogy utasítsa a gyermek befogadását.

A gyermekotthonban dolgozó kollégák törekednek arra, hogy a befogadás a gyermek számára a lehető leghatékányabban történjen. A sikeres beilleszkedés érdekében biztosítják, hogy az elhelyezett gyermek mielőbb megismerje a gyermekotthon, lakásotthon működését, a szintén ott elhelyezett gyermekeket és a lakásotthonban dolgozó munkatársakat, ezért az új gyermek beérkezésekor azonnal **tájékoztatást kap:**

- jogairól, kötelességeiről, a lakásotthon elvárásairól, az otthon napirendjéről és házirendjéről,
- az érdekképviselési jog, valamint a panaszjog gyakorlásának lehetőségéről,
- a baleseti és tűzvédelmi tudnivalókról, teendőkről, kiemelten a dohányzással, tudatmódosító szerekkel és alkoholfogyasztással kapcsolatos szabályokról,
- az igénybe vehető külső segítségéről, mint pl.: a lelki segélyszolgálatok, pszichológiai, pszichiátriai ellátás igénybevételének módjairól,
- és a kapcsolattartás rendjéről.

A tájékoztatásban foglaltakat a lakásotthonba bekerülő gyermek aláírásával hitelesíti. Amennyiben a gyermek az aláírást megtagadja, az őt fogadó munkatárs ennek tényét bejegyzí az eseménynaplóba, és a szabályokat abban az esetben ismerttettnek tekintik.

A gyermeket a lakásotthonban megfelelően előkészített, személyére szabott környezet fogadja. A napi tevékenységeken keresztül fokozatosan ismerkedik meg a lakásotthon működésével, szabályrendszerével, lakókörnyezetével.

A gyermek a beilleszkedési folyamat során lehetőséget kap autonómiája és önrendelkezése érvényesítésére.

4.3. Az állapotfelméréssel kapcsolatos teendők

A gyermekotthon vezetője intézkedik a bekerülő gyermek egészségügyi vizsgálatáról, folyamatban lévő gyógykezelése folytatásáról.

A beutalt gyermek az alábbi **kötelező vizsgálatok**on vesz részt:

- A gyermek teljes körű **orvosi szűrővizsgálata** - általános egészségügyi státusz vizsgálata, a bekerülés előtt megkezdett kezelések kontrollálása - mely vizsgálat megjelöli a további szükséges feladatokat.
- **Pszichológiai vizsgálat**, melynek célja a háttérelmények, érzelmi, indulati élet, iskolázottság, önismeret, családi viszonyok feltérképezése, a további pszichés segítségnyújtás teendőinek meghatározásához.
- Az ideiglenes elhelyezés időtartama alatt a gyermek részt vesz a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság vizsgálatain. A lakásotthon nevelője a vizsgálatokra felkészíti a gyermeket, a bizottság rendelkezésére bocsátja a nevelői, gondozói tapasztalatokat a gyermek jellemzőiről, kapcsolattartásáról, illetve biztosítja a gyermek

megjelenését a vizsgálatokon.

4.4. Az oktatással, iskoláztatással kapcsolatos teendők

A lakásotthon a gyermekek oktatásával kapcsolatban, az egyéni szükségleteknek, képességeknek, fizikai és mentális állapotnak megfelelően differenciálja az iskoláztatást.

A lakásotthon munkatársa beszerzi a gyermek iskolájából a tanulmányi munkával kapcsolatos információkat a gyermekvédelmi felelőstől, az osztályfőnöktől írásban megkéri a gyermek pedagógiai jellemzését.

Az iskolai előmenetelben, az eredményes tanulásban a gyermeket több szakember is támogatja a gyermekotthonban: a nevelő és a lakásotthoni csoportban dolgozó valamennyi munkatárs, valamint a fejlesztő pedagógus és szükség szerint a pszichológus is.

A lakásotthon munkatársai segítik a gyermeket a napi tanulásban, képességeinek és készségeinek fejlődésében, a hiányos ismeretek pótlásában. A gyermeknek megtanítják, segítik kialakítani a tanulás, iskolai felkészülés szokásrendszerét, a tanulási idő meghatározásától a tanulási módszereken át a rendszeres tanulási tevékenységekig. Napi gyakorlat az életrendbe illeszkedően: elegendő idő a tanulásra, felkészülésre, megfelelő környezet és a gyermek számára szükséges eszközök használati lehetőségének biztosítása.

A nevelő kiemelt feladata a tanórához szükséges felszerelések, taneszközök megőrzésének, rendbe tételének, előkészítésének ellenőrzése.

A nevelő segíti a gyermeket abban, hogy felkészülten (házi feladattal, megtanult ismeretanyaggal, megfelelő felszereléssel) érkezzen az iskolába.

4.5. A szabadidő hasznos eltöltésével kapcsolatos teendők

A gyermekotthoni gondozás, nevelés területei közül hangsúlyos a gyermekek szabadidejének szervezése, egyéni elfoglaltságok támogatása, biztosítása. A lakásotthon otthont jelent az ott élő gyermekek számára, ezért szükséges a kikapcsolódás lehetőségét biztosítani. Cél, hogy a gyermekek részt vegyenek az aktív, képességeket igénylő és támogató közös programokon, másrészt legyen „saját idejük”, amikor ha akarnak, egyedül lehetnek különösebb szervezés, irányítás nélkül, amikor saját maguk tevékenykedhetnek.

A problémás családi háttér, az egyéni problémák okozta nehézségek, viselkedési és magatartási zavarok megszüntetése, az általános normáknak megfelelő szokások kialakítása érdekében szükséges a napi - és életrend strukturálása. Ezért fontos tevékenység a szabadidő szervezése. Ugyanakkor a gyermeknek magának is tudnia kell gazdálkodni az idejével, illetve teret kell hagyni, hogy teljes szabad ideje is legyen, amikor az alkalmazkodás, megfelelés kényszere nem jelenik meg.

A szabadidő hasznos eltöltése céljából a lakásotthon teamje biztosítja a gyermekek szellemi és erkölcsi fejlődését szolgáló kulturális értékekhez, tájékoztatáshoz, a média erőszakmentes műsoraihoz, a szórakoztató, művészeti, kulturális és sport tevékenységekhez történő hozzájutás lehetőségét, valamint szabadidejük hasznos és tartalmas eltöltéséhez szükséges feltételeket, illetve foglalkozásokat a gyermekek életkorának, érdeklődésének megfelelően.

Meg kell említeni a szabadlevegőn való irányítás nélküli tevékenységeket, melyre a lakásotthonok udvarán, a lakókörnyezetben lévő parkokban, játszótereken és igény szerint más közösségi nyitott helyeken valósulhat meg.

4.6. A kapcsolattartás biztosításával összefüggő teendők

A lakásotthon a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve családgondozás keretében elősegíti a gyermek és családja közötti kapcsolattartást, ennek érdekében együttműködik a családdal, valamint a vér szerinti családot gondozó Család- és Gyermekjóléti Szolgálat esetmenedzserével.

A szakellátásba bekerülő gyermeknek érzelmi kötődése fenntartása, illetve kialakítása, javítása érdekében joga van családjával és hozzátartozóival kapcsolatot tartani, amennyiben erről a gyámhatósági **határozat rendelkezik**. Ez lehet folyamatos, vagy időszakos kapcsolattartás, levelezés, telefonálás és csomagküldés a lakásotthon rendjének megfelelően.

Amennyiben a család személyes kapcsolatba kerül a lakásotthonnal, tájékoztatást kap a gyermekotthon vezetőtől a lakásotthon rendjéről, illetve a kapcsolattartás lehetőségeiről, módjáról. A tájékoztatás megtörténtét feljegyzésben rögzítésre kerül, melyet a családtag is aláír.

A vér szerinti családdal való kapcsolattartás elősegítése érdekében a lakásotthon nevelője, a gyermekvédelmi gyám szoros kapcsolatot tart a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat illetékes esetmenedzserével. Előfordul, hogy a gyermek látogatói (a vérszerinti család tagjai vagy a gyermek barátai) a kapcsolattartások során megzavarják a gyermek érzelmi életét, illetve negatív hatással vannak a lakásotthonban élő többi gyermekre is. A lakásotthon nevelője és munkatársai adott esetben felkészítik a gyermeket az érzelmileg megterhelő találkozásra, megbeszélnek a gyermekkel a találkozás célját, idejét, helyszínét.

A szülő-gyermek kapcsolat megerősítésében a gyermeket (félelmei, szorongása, bizonytalanságérzete, indulatai oldásában) segíti a gyermekotthon pszichológusa.

4.7. A személyes és a közösségi érdekek képviselése

A bekerülő gyermekek koruknál és helyzetüknél fogva kiszolgáltatottabbak, ezért hangsúlyos a jogaik biztosítása, érdekeik képviselése. A gyermekotthon szakemberei elősegítik, hogy a gyermekek megismerjék jogaikat és kötelességeiket, illetve aktívan képviselik a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek érdekét. Segítik az önképviselést, véleménynyilvánítást és érdekképviselést elsajátítását, gyakorlását.

A nevelő lehetővé teszi, hogy a gyermek véleményt nyilváníthasson, kifejtthesse álláspontját a számára nyújtott ellátásról, nevelésről, gondozásról, a személyét érintő minden kérdésben.

Megfelelő formában kiépítettek a gyermek vélemény nyilvánításának fórumai. Ezek konkrét megjelenítése a házirendben történik.

A lakásotthon munkatársai a tervezett csoportos megbeszéléseken bemutatják és a gyermekekkel részletesen értelmezik jogaikat, valamint a jogaik megsértése esetén igénybe vehető segítségnyújtást, azt, hogy panaszaiikkal hova és kihez fordulhatnak.

A lakásotthon teamje biztosítja, hogy a gyermek (és hozzátartozói) a gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerhessék: a gyermek számára rendelkezésre bocsátja a gyermekjogi képviselő nevét, telefonszámát, fogadóóráinak helyét és időpontját. A gyermekjogi képviselő személyes, rendszeres, megvalósuló gondozási helyen történő látogatásai alkalmával is fordulhatnak hozzá a gyerekek.

4.8. Érdekképviselői fórum

A gyermekotthonok belső életének rendjét, az ott élők jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait a házirend tartalmazza, melynek megismerését a gyermek/fiatal felnőtt az ellátás megkezdésekor megismer és aláírásával igazol. A gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő, otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermekek/ fiatal felnőttek érdekvédelmét, jogaik védelmét az Érdekképviselői Fórum és a gyermekjogi képviselő látja el.

Az Érdekképviselői Fórum feladata:

- megvizsgálja a fórumhoz benyújtott panaszokat,
- hatáskörébe tartozó ügyekben döntést hoz,
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket/ fiatal felnőttet érintő ügyekben
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett non-profit szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról
- egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásával.

Az Érdekképviselői Fórum működése:

- tagjait munkaértekezleten választják meg, egyszerű szavazati többséggel, a megválasztottak írásban nyilatkoznak tisztségük elfogadásáról,
- a Fórum tagjait 4 évre választják, első ülésén elnököt, elnökhelyettest választanak, üléseit félévenként, illetve szükség szerint tartja.

Az Érdekképviselői Fórum tagjai:

- 4 fő ellátott
- 1 fő ellátásban részesülő gyermek szülei vagy törvényes képviselői
- 4 fő intézmény dolgozóinak képviselői
- 1 fő a fenntartó képviselője

Panaszgyakorlás, panasz kivizsgálása:

- panaszt gyakorolhat a gyermek szülője, vagy törvényes képviselője, a fiatal felnőtt, a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek,
- panasszal az intézményvezetőhöz vagy az érdekképviselői fórumhoz fordulhatnak,
- a panasz kivizsgálását az intézményvezető, illetve az érdekképviselői fórum végzi

4.9. Esetkezelő szolgáltatások, krízisintervenció

A gyermekek egészséges személyiségfejlődéséhez elengedhetetlen az átélt életesemények stresszkeltő hatásainak csökkentése, a pszichés traumák feldolgozása. Az énéő megtámogatása, a döntéshozó képesség kialakítása, az önismeret fejlesztése, a kommunikációs

technikák elsajátítása, a konfliktus- és stresszkezelési módszerek megismertetése fontos részét képezi az esetkezelő szolgáltatásoknak. Ezt a lakásotthon munkatársai biztonságot nyújtó légkör megteremtésével, egyéni beszélgetések során, személyes érzelmi kapcsolatok kialakításával, illetve a pszichológus egyéni és csoportos, terápiás jellegű foglalkozásain keresztül valósítják meg.

Szükség esetén külső szakember bevonására is sor kerül, a Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Szakrendeléssel szoros együttműködésben.

Az esetkezelő szolgáltatások további nagy csoportja a gyermek és családja, gyermek és baráti köre, a gyermek és társas környezete közötti összhang megteremtésére irányul, mely az adaptációt, illetve a társadalmi integrációt segíti. Ebben a folyamatban kiemelkedő hangsúlyt kap a szülőkkel, barátokkal történő együttműködés, szülő-gyermek kapcsolat erősítése, a közöttük kialakult konfliktusok kezelése.

A speciális lakásotthonok dolgozói munkába állásuk előtti a speciális lakásotthoni feladatokra kötelező, felkészítő, továbbképzésben részesültek, melyben ismereteket és képességeket szereztek az esetkezelésekhez.

4.10. Teendők engedély nélküli eltávozás esetén

Amennyiben a gyermek az iskolából, vagy az engedélyezett távollétról nem tér vissza időben a lakásotthonba, illetve onnan engedély nélkül eltávozik, a szolgálatban lévő nevelő kíséreltet tesz a gyermek tartózkodási helyének felderítésére. A 14 éven aluli, illetve betegsége, fogyatékossága miatt magáról gondoskodni nem tudó gyermek engedély nélküli távozását a rendőrség felé azonnal, egyéb esetben 24 órán belül jelenteni kell.

A bejelentő a gyermekről személy- és ruházatileírást ad, illetve jelenti esetleges azonosításra alkalmas különleges ismertetőjeleit. Az írásban történő bejelentéshez csatolni kell a gyermekről készült igazolványképet. Megjelölésre kerül a gyermek feltételezett tartózkodási helye, illetve szülei lakcíme, ezen kívül más ismert, vélhető feltalálási helyei is. A gyermek eltűnésének körülményeit a szolgálatban lévő munkatárs az eseménynaplóba bejegyzi, beleértve a tartózkodási helyének kiderítésére tett kísérlet leírását is.

Amikor a gyermek visszatér a lakásotthonba (rendőrség által, vagy önként), nyilatkoztatni kell arról, hogy mi volt az eltávozásának oka, távolléte alatt hol és kinél tartózkodott, követett-e el bűncselekményt, követtek-e el sérelmére bűncselekményt, miből tartotta fenn magát. Nyilatkoznia kell esetleges sérüléseinek okáról is. A nyilatkozatot a lakásotthoni nevelő a gyermekkel aláírta és a dokumentumot a gyermek személyi iratanyagában helyezi el.

A gyermek visszatérését vagy megtalálását követően visszavonásra kerül az eltűnés bejelentése a rendvédelmi hatóságnál.

4.11. Teendők az ideiglenes hatályú elhelyezés megszűnése esetén

Az ideiglenes hatályú elhelyezés megszűnésével a gyermek visszakérül a vérszerinti családjába, vagy amennyiben ez nem lehetséges, nevelésbe vételére kerül sor.

Gyakori problémát jelent, hogy a döntés előkészítés vagy a hatósági döntés ideje elhúzódik. A gyermek ilyenkor fokozott segítséget, megerősítést igényel a kitartásában, abban, hogy helyzetét reálisan lássa, értékelje, félelmeivel, kétségeivel képes legyen megbirkózni, saját sorsával, jövőjével kapcsolatos elképzeléseit érvényesíteni tudja. Ezzel párhuzamosan a lakásotthon kollektívája - a g y e r m e k v é d e l m i szakszolgálat, gyámhivatallal, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, együttműködve - arra törekszik, hogy a

rendelkezésére álló eszközökkel segítse a mielőbbi döntéshozatalt.

A bizonytalanság csökkentése érdekében ajánlott a gyermeket megismertetni a javasolt gondozási hellyel, meglátogatni a gyermekotthont, lakásotthont, nevelőszülői családot, és a látogatás alkalmával segíteni a kapcsolat kialakulását.

A gyermek távozása a csoportból mindig hatással van a többi gyermek és a felnőttek életére, hangulatára. Minden a gyermekközösség életére ható eseményt csoportszinten kell kezelni.

A lakásotthon dolgozói a változásra felkészíti mind a távozót – mi vár majd rá, hogyan alakul az élete -, mind az ott maradókat. Kimondhatja a gyermek az érzéseit, átbeszélnek, tisztáznak minden kérdést, ami felmerül. A közös búcsúzás, az elengedés mellett kerül sor a szükség, és igény szerint egyéni beszélgetésekre.

Az esetleges egyensúly felbomlása, az átalakulás következtében számítani lehet arra, hogy a gyermekek - nem tudatosan - a viselkedés szintjén mutatják meg a helyzettel kapcsolatos érzéseiket, véleményüket. Ilyenkor a lakásotthoni dolgozók felkészülten támogatják az adott gyermeket vagy akár az egész csoportot a változáshoz való alkalmazkodásban.

A távozó gyermekkel együtt az átadó munkatárs minden esetben átadja annak iratait, személyi iratanyagának másolatát, illetve jelzi az esetlegesen hátralévő vizsgálatok idejét, helyét. Ruhaleltárral átadja a gyermek ruházatát, illetve zsebpénzkartonjának másolatát és maradék zsebpénzét is. Az átadás-átvétel jegyzőkönyvben kerül rögzítésre.

4.12. Speciális szempontok és módszerek a gyermekkel történő foglalkozás során

A krízisintervenció folyamatában:

- Bizalomépítés: Az adaptáció időszakában a beutalás olyan pszichés folyamatokat generálhat a gyermekben, melyek feloldása még a terápia megkezdése előtt elengedhetetlen. Minden gyermek esetében beszélhetünk tárgyvesztésről, egy számára fontos személyt, instrumentális környezetet, megszokott életmódot veszít el, ami feldolgozatlan gyászt, veszteségélményt jelent. Szükségképpen bizalmatlan a reá váró eseményekkel kapcsolatban, ezért a befogadás időszakában meg kell ismernie az ellátás működésének rendjét, jogait, kötelességeit, és eközben ki kell alakítani a gyermek és a szakemberek közötti bizalmi légkört. Ehhez a gyermek feltétel nélküli elfogadására, érzelmi támasz nyújtására van szükség a szakemberek részéről.
- Az engedély nélküli eltávozás, illetve annak megelőzése: A gyermeknek fontos éreznie, hogy a feléje irányuló megértés, elfogadás nem feltétlenül minden esetben a cselekedeteinek, hanem a személyének is szól. Számára a gyermekotthon folyamatos háttérsegítést jelent és a szakemberek hisznek az ő fejlődésében, változásra való lehetőségében, helyzetének, sorsának rendeződésében, és családi- személyes kapcsolatainak ápolásához minden lehetséges segítséget megadnak. A szakemberek elfogadó magatartása, különösen hangsúlyos, ha a gyermek engedély nélkül távozik a lakásotthonból. Szükséges együttműködni azokkal a személyekkel, ahová a gyermek eltávozott (szülők, rokonok, baráti társaság, stb.). Kapcsolattartás mindenki számára elfogadható kereteinek kialakítása elengedhetetlen. A barátságos, érdeklődő és együttműködésre kész nevelői attitűd lehet alapja annak, hogy a gyermek szökésének okai feltárásra, megszüntetésre kerüljön. Ugyanakkor szökés esetén a rendőrség kompetenciáját lakásotthon nem vállalhatja át. Fontos a családdal való együttműködésre törekedni. A biológiai szülők együttműködésének teljes hiánya esetén, vagy az olyan kapcsolatok felszámolása érdekében, amelyekről a gyermeket óvni kell, indokolt lehet hatósági (gyámhivatali) közreműködés kérése.

- Gyermekcsoport megbeszélések: lehetőség szerint, a gyermek befogadását megelőzően fel kell készíteni a gyermekcsoportot az újonnan érkező befogadására: a kortárs csoport sokat segíthet a beilleszkedésben, illetve a régi csoporttagok saját nehézségeiket újra átgondolva fokozódó empátiával fordulnak az új csoporttag felé. Javasolt egy erre alkalmas, már régebben az otthonban tartózkodó gyermek bevonása az újonnan érkező kezdeti nehézségeinek enyhítésében (összinte érdeklődés, információnyújtás, érzelmi megértés, ismerkedés, tájékozódás segítése), továbbá csoportmegbeszélés formájában lehet kérni, hogy a bent lévő gyerekek mutassák be az otthont, de mindig felnőtt kontrollálásával.
- Esetmegbeszélés: A szakmai teamnek a gyermekkel való első találkozás előtt lehetőség szerint ismernie kell a beutaláshoz vezető okokat, a gyermek jelenlegi helyzetét, családi kapcsolatait, a krízishelyzetet, amelyből, és amiért a gyermek kiemelésre került a családjából. A fentiek ismeretében lehet csak megfelelően értelmezni, kezelni a gyermek reakcióit, és adekvát segítséget nyújtani számára. A lakásotthon szakmai csoportjának folyamatos készenlétben kell lenni bármilyen személyiségállapotú, életkorú, szükségletű gyermek fogadására.

A krízisfeldolgozás folyamatában:

- Individualizált program kidolgozása: Nem csupán a gyermeknek kell megismerkednie az új környezet nyújtotta lehetőségekkel, hanem az őt körülvevő szakembereknek is meg kell ismerniük a gyermek képességeit, adottságait, személyiségét, melyek alapján hatékony fejlesztési lehetőségeket biztosító program kerülhet kidolgozásra.
- Személyre szabott gondozás, nevelés: a lakásotthon munkatársai az elhelyezett gyermekek vonatkozásában is egyéni nevelési programot hajtanak végre. Az egyénre szabott program elkészítésének előkészületei zajlanak itt: gyermek, család megismerése, problémák, szükségletek feltérképezése.
- Egyéni tanácsadás és egyéni vagy csoportos terápiás jellegű foglalkozások: a lakásotthon szakemberei a gyermek szükségleteinek megfelelő krízisintervenciót biztosítanak.
- A gyermek értékelése, az elért eredmények visszacsatolásával: rendszeres időközönként biztosítani kell a gyermeknek, hogy éréseivel, fejlődésével kapcsolatban egyeztetésre kerüljön sor vele. Az egyéni konzultációk során a gyermek visszajelzést kap a szakemberektől, hogy ők hogyan látják és értékelik helyzetét, fejlődését, élethelyzetének alakulását, tanulmányi előmenetelét, a közösségben és a lakásotthonban elfoglalt helyét, szerepét. Aktív véleményalkotásra ösztönözve őt, életkora és belátási képessége figyelembevételével, és arra kell törekedni, hogy eközben a gyermek saját igényeit, meglátásait, kéréseit is őszintén kifejezésre juttassa. Mindenkor éreznie kell, hogy számíthat a szakemberek támogatására az elakadások esetén, nehézségei leküzdésében. Erőfeszítései, a képességeihez mért legkisebb teljesítménye is dicsérrettel, jutalmazással, és pozitív megerősítéssel elismerésre kell, hogy kerüljön. Esetleges felelősségre vonásához fontos, hogy a jóvátétel, a pozitív tettel történő kiváltás lehetőségével élhessen.
- Egyéni és/vagy csoportos konfliktuskezelés: A csoporton belül, a gyermek és a felnőtt között, valamint a gyermek és családja vonatkozásában egyaránt fontos tevékenysége a lakásotthonnak. A szakemberek különböző tevékenységek során biztosítják az együttműködés gyakorlását, a szociális készségek fejlesztését, az alkalmazkodást, valamint a konfliktuskezelési módszerek tanítását a gyermekcsoport

tagjainak.

Tanítják és jutalmazzák a nem agresszív megnyilvánulási módokat.

Az agresszív viselkedés büntetése mellett más megoldások tudatosítására is sor kerül.

5. A gyermekotthonok külső kapcsolatai

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság és a vármegyei illetékességű Bács-Kiskun Vármegyei Kirendeltsége

A fenntartó biztosítja a gyermekotthonok működési feladataihoz a szükséges személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeket, segíti a gazdálkodást, belső ellenőrzéssel támogatja a jogszabály szerinti működést, illetve szakmai tevékenysége, ellenőrzése révén figyelemmel kíséri és elősegíti a megfelelően szabályozott szakmai munkát, elvégzi a fenntartói szakmai feladatokat a működtetéshez.

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat vármegyei illetékességű intézménye a Bács-Kiskun Vármegyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

A gyermek elhelyezését, személyiségének vizsgálatát, törvényes képviselőjét és központi nyilvántartását végző gyermekvédelmi szakszolgálat a gyermekotthon együttműködik a gyermek ügyeinek intézése érdekében.

Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály

A működést engedélyező hatóság a nyilvántartásba bejegyzett szolgáltatás rendszeres ellenőrzésével és célvizsgálatai alkalmával ellenőrzi a jogszabály szerinti működést és a szakmai munka színvonalát.

Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Járási Gyámügyi Osztályai

A gyámhivatal a gyermek veszélyeztetéséről való tudomásszerzést követően saját hatáskörben jogosult intézkedni a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről, illetve, amennyiben a vizsgálódásai során arra a megállapításra jut, hogy a gyermek szakellátási keretek közötti elhelyezése a továbbiakban nem szükséges, az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetéséről. Dönt a gyermek nevelésbe vételéről, a nevelésbevitel megszüntetéséről, s döntését megelőzően javaslattételre kérheti fel a gyermekotthon intézményegységét.

Család- és Gyermekjóléti Központok és Szolgálatok

A szolgálatok információi segítik kiegészíteni az ideiglenes hatályú elhelyezést, illetve a nevelésbe vételt elrendelő szerv által a gyermekvédelmi szakszolgálatnak átadott ismereteket, amelyek segítséget nyújtanak abban, hogy a gyermek a számára legmegfelelőbb gondozási helyre kerüljön, és gondozási helyén a kapcsolattartás a szülőkkel, kapcsolattartásra jogosultakkal folyamatos lehessen. A szoros együttműködés lehetővé teszi a bekerülést követően a gondozási folyamat – különösen a kapcsolattartások – megfelelő szervezését, és a hazagondozás tervezését, kivitelezését.

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsága

Az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsággal a gyermekotthonok a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság útján közvetve kerül kapcsolatba olyan esetekben, amikor a speciális és/vagy kettős szükségletű gyermek ügyében a vármegyei illetékességű

szakszolgálat felterjeszti a gyermek elhelyezési ügyét és személyiségének vizsgálatát. Továbbá megküldi az iratanyagot az országos bizottsági vizsgálatra és időpontot egyeztet a gyermek vizsgálatához. Ezekben az esetekben a gyermekotthon munkatársa kíséri vizsgálatra a gyermeket.

Bíróság, ügyészség, rendőrség, büntetés-végrehajtási intézet, idegenrendészeti hatóság, menekültügyi hatóság

Valamennyi szerv intézkedhet szükség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről.

A rendőrség – szorosan együttműködve a gyermekvédelmi gyámmal és a lakásotthon teamjével - intézkedik a gondozási helyéről engedély nélkül ismeretlen helyre eltávozott gyermek felkutatása érdekében.

A bíróság és az ügyészség igazságszolgáltatási funkcióban eljárást folytat a gyermekkel kapcsolatos, illetve a gyermek által elkövetett bűncselekményekkel összefüggésben.

Amennyiben a gyámhivatal a gyermek érdekében állónak ítéli, rendelkezhet arról, hogy a gyermek kapcsolatot tarthasson büntetés-végrehajtási intézetben lévő szülőjével. A kapcsolattartások lebonyolítása a munkatársak és az intézet szoros együttműködésével valósulhat meg.

Oktatási intézmények

A gyermekekkel közvetlen kapcsolatban lévő munkatársak feladatkörükből adódóan rendszeres kapcsolatot tartanak fent a gyermekek oktatását, képzését biztosító intézményekkel, az ott dolgozó pedagógusokkal, gyermekvédelmi felelősökkel.

Egészségügyi intézmények

A szakellátásba került gyermek vonatkozásában a gyermek egészségi állapotának nyomon követése, esetenként pszichiátriai gondozása, kezelése a feladatuk, ehhez a gyermek jelenlétének biztosítása, az adekvát tájékoztatás és a kezelés, gyógyszerezés, diéta megvalósulásának elősegítése a gondozási hely feladata.

A gondozó-nevelő munkatársak magatartási szabályai és titoktartási kötelezettsége

Az intézmény valamennyi dolgozójának és gondozott lakójának egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére épül. Elvárja a kölcsönös tapintatot, udvariasságot, megértést és ésszerű határokig a toleranciát.

Általános elvárások

1. A személyzet megjelenésére (öltözék), személyi higiéniájára fordítson kiemelt figyelmet.
2. A gondozást-nevelést végző személyek legfontosabb személyiség jegyei:
 - Jó megfigyelőképesség, mely a gondozási-nevelési folyamat végrehajtásához elengedhetetlen.
 - Szakismereten alapuló logikus gondolkodás.
 - Pontosság (a feladatokat megfelelő módon és időben kell teljesíteni).
 - Megbízhatóság.
 - Együttműködési készség.
 - Felelősség.
 - Tapintatosság.
 - Pártatlanság.

- Empátia készség.
- Önfegyelem.
- Pozitív hozzáállás.

3. A szakmai egység dolgozóinak eredményes munkájának feltétele a saját egészsége. Ennek érdekében kötelező, időszakos foglalkozás-egészségügyi orvosi vizsgálatokon való részvétel.

Fertőző betegségben szenvedő munkatárs az intézményben nem tartózkodhat, munkát nem végezhet.

A lelki egészség megőrzése is nélkülözhetetlen. Fáradtan, kimerülten nem lehet megfelelően gondozni, gyermekeket nevelni.

Szakmai követelmények

1. A gondozó-nevelő személyek munkáját a munkaköri leírásában foglaltak alapján, az intézmény munkarendje, szabályzatai és a szakma általános elvei szerint köteles végezni.

2. A gyermekvédelmi személyes gondoskodás egyes formáiban csak az adott tevékenység folytatására jogosító szakképesítéssel rendelkező személy végezhet munkát. Egyes munkakörben (gyermekfelügyelő) a végzettség megszerzése előírható a munkáltató részéről a munkavállaló részére.

3. A gondozó-nevelő személyek az intézmény ellátási kötelezettségére tekintettel, a folyamatos ellátás érdekében a munkáltató rendelkezése szerint (a Munka törvénykönyve, illetve a Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben foglaltakkal összhangban) rendkívüli munkaidőben is köteles munkaköri feladatainak ellátására.

4. A gondozó-nevelő személyek munka közben adódó szabadidejét köteles a gyermekek körében tölteni. Munkaidőben dohányozni és saját mobiltelefont használni tilos!

5. Amennyiben bármely az intézményt érintő rendkívüli, vagy gyermekbántalmazási eseményt észlel, vagy arról értesül, köteles azt azonnali hatállyal az intézmény vezetőjének haladéktalanul bejelenteni, valamint a rendkívüli és bántalmazási eseményekre vonatkozó valamennyi hatályos jogszabályi és intézményi szabályzatban foglalt kötelezettségnek megfelelően eljárni.

Tájékoztatási kötelezettség

A gondozó-nevelő személyek kötelesek előírás szerint tájékoztatni a gyermek fejlődéséről, állapotának változásáról az intézmény vezetőjét, a gyermek gyermekvédelmi gyámját, a szülőt.

Etikai kérdések

1. A szakmai egység dolgozója tevékenységét csak a neveltek és munkatársai személyhez fűződő jogainak és vagyoni érdekeinek messzemenő figyelembe vételével végezheti.

2. A szakmai egység munkatársainak gondozó-nevelő tevékenysége során a gyermek személyes szabadságát köteles tiszteletben tartani.

3. A szakmai egység dolgozója munkahelyi és munkaidőn kívüli viselkedésével sem a gyermekek emberi méltóságát, sem az intézmény jó hírét nem sértheti.

4. A szakmai egység dolgozója az általa végzett tevékenységért, okozott kárért, mulasztásért felelősséggel tartozik.

5. A szakmai egység dolgozója munkájáért a nevelésére bízott gyermektől, a gyermek

törvényes képviselőjétől, szülőjétől pénzt, egyéb ellenszolgáltatást nem követelhet, nem fogadhat el.

Titoktartási kötelezettség

1. A szakmai egység dolgozóját a gyermek és hozzátartozói egészségi állapotával-, családi- vagyoni és egyéb körülményeivel kapcsolatban tudomására jutott adat, tény vonatkozásában időbeli korlátozás nélkül titoktartási kötelezettség terheli, függetlenül attól, hogy az információkat milyen módon ismerte meg.
2. A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha jogszabály adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő.

Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye
Faragó Béla I. és II. számú Gyermekotthon

A SZAKMAI PROGRAM hatálya kiterjed a Faragó Béla I. és II. számú Szakmai Egység valamennyi közalkalmazotti jogviszonyba foglalkoztatott dolgozójára, szervezeti egységére és az ellátottakra.

A SZAKMAI PROGRAM a Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye fenntartó általi jóváhagyását követő napon 2025.10.01......-n lép hatályba.

Kecskemét, 2025.09.09......

.....
intézményvezető

A SZAKMAI PROGRAM egészét a Faragó Béla I. és II. számú Szakmai Egység – a gyermekotthon - összdolgozói értekezlet 2025. tartott ülésén a dolgozók %-os szavazatával elfogadta.

Az Érdekképviselői Fórum 2025. 01.28-án tartott ülésén a Házirendet jóváhagyta.

Kecskemét, 2025.

.....
intézményvezető

Gyermekevédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye
Faragó Béla I. és II. számú Gyermekotthon

	Név Beosztás	Dátum	Aláírás
Készítette	Börösök Katalin intézményvezető	2025.09.08	
Jóváhagyta	Dr. Tóth Mária Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Bács-Kiskun Vármegyei Kirendeltségének igazgatója	2025.09.08.	

Jelen szakmai program hatályba lépésének napja 2025. október 1. napja, ezzel egyidejűleg az intézmény a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Bács-Kiskun Vármegyei Kirendeltsége által jóváhagyott 2024.03.02. napján hatályba lépett BKMK 575-1/2024 iktatószámú Szakmai program hatályát veszti.

A Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye Faragó Béla I. és II. számú Szakmai Egységének Szakmai programja 3 eredeti példányban készült. A későbbi esetleges módosításokat ugyancsak 3 példányban kell elkészíteni és a módosítás tényét a törzspéldányokon az alábbi táblázatban kell feljegyezni.

Sorszám	Módosítás tárgya	Hatálya
7.	Tölgyfa Lakásotthon Hetényegyháza ellátotti körének változása (utógondozói lakásotthonból-normál lakásotthon)	2025. 10. 01

Az eredeti példányok helye:

1. Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Bács-Kiskun Vármegyei Kirendeltsége – 1 példány
Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.
2. Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye Irattár – 2 példány
Kecskemét, Páfrány u. 2.

MEGÁLLAPODÁS UTÓGONDOZÓI ELLÁTÁSRÓL

Mely létrejött egyrészről a Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye (6000 Kecskemét, Páfrány u. 2.), mint működtető, másrészről

Törzsszám:

Név:

Szül. hely, idő:

Lakcím, tartózkodási hely:

Szem. ig. szám:

mint az utógondozói ellátást igénybe vevő,
valamint utógondozó között.

Az ellátás igénybevételének kezdő napja:

Az ellátást elrendelő gyámhivatal megnevezése:

Határozat száma:

Az utógondozói ellátás igénybevételének indoka (a megfelelő rész aláhúzendő):

- életfenntartását önállóan biztosítani nem tudja (és ezen ok miatt részesül ellátásban, a 21. életévének, vagy ha speciális vagy különleges ellátási szükségletüként töltötte be a nagykorúságát, 22. életévének betöltéséig kérheti).
- köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogszabályban áll (és ezen ok miatt részesül ellátásban, a 24. életévének, ha felsőoktatási intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban, 25. életévének betöltéséig kérheti).
- szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja (és ezen ok miatt részesül ellátásban, a felvétel időpontjáig, de legkésőbb 22. életévének betöltéséig kérheti. /1997. évi XXXI. tv. 93.§. (2) bekezdés c) pontja szerint/).

Az ellátott a Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye
gyermekotthonában/Szakmai Egységében,cím alatt lévő
lakásotthonában veszi igénybe az utógondozói ellátást.

1. A MŰKÖDTETŐ:

A gyámhivatal utógondozást elrendelő határozata alapján befogadja az utógondozott fiatalt, és eleget tesz a 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet 92. § (2) bekezdéseiben előírt feladatának és a 93. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

A gyámhivatal határozatában megjelölt időtartam alatt a működtető szükség szerinti

utógondozói ellátást biztosít és segíti a fiatal felnőtt önálló életkezdését.

- ☐ A gyermekotthon az utógondozói ellátott számára teljes körű ellátást biztosít
- ☐ A gyermekotthon az utógondozói ellátott számára az alábbi szükség szerinti ellátást biztosítja (A megfelelő részek aláhúzendők)
 - a lakhatást,
 - a fűtést, világítást, hideg-meleg vizet, főzési lehetőséget,
 - a havi diákberletet,
 - a mindenkor érvényes jogszabály szerinti étkezési- és tisztasági havi ellátmányt,
 - az étkezést,
 - a ruházatot,
 - az egészségügyi ellátást,
 - a tanszert,
 - a zsebpénzt,
 - az utógondozó általi segítséget az otthonteremtési támogatás iránti kérelem elkészítéséhez és benyújtásához. (Az utógondozó a gyámhivatal határozatában foglaltak szerint együttműködik a fiatal felnőttel a támogatás összegének célszerű felhasználásában és erről tájékoztatja a gyámhivatalt.)
 - a segítség nyújtást azon feltételek megteremtéséhez, amelyek az ellátásból kikerülő fiatal felnőtt önálló életének megkezdéséhez, megélhetéséhez szükségesek,
 - a gyermekotthonban található közös használatú eszközök, sportszerek, díjmentes használatát, a közös programokon való részvétel lehetőségét.

A fent nevezett utógondozói ellátást igénybevevő fiatal felnőtt esetén, az alábbi személyre szabott megállapodások fogalmazódnak meg:

Az ellátott saját jogán családi pótlékra jogosult, ezért számára zsebpénz nem kerül kifizetésre.

Működtető kéri az illetékes gyámhivataltól az utógondozói ellátott ellátásának megszüntetését, ha:

- Az ellátott 15 napon belül a határozattal elrendelt utógondozói ellátást nem veszi igénybe és ennek okáról a működtetőt nem értesíti (1997. évi XXXI. tv. 93. § (10) bekezdés f) pontja.
- Az ellátott a házirendet többször súlyosan megsérti (1997. évi XXXI. tv. 93. §. (10) bekezdés c) pontja.
- Az utógondozott elfogadhatatlan magatartást tanúsít (1997. évi XXXI. tv. 93. § (10) bekezdés b) pontja.

2. AZ ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐ:

- ☐ vállalja:
 - tanulmányi és vizsgakötelezettségének teljesítését,
 - utógondozójával, az utógondozói ellátást nyújtó intézmény munkatársaival és az intézményben ellátott társaival szemben megfelelő magatartás tanúsítását,
 - a gyermekotthon házirendjének betartását,

- az utógondozói ellátást nyújtó gyermekotthonnal kötött megállapodásban foglalt kötelezettségeinek betartását,
- utógondozójával, az utógondozói ellátást nyújtó intézmény munkatársaival való együttműködési kötelezettség betartását.
- Gyvt. 93. § (8) bekezdés szerint: „Az (1) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott ok alapján elrendelt munkaképes fiatal felnőtt köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.”

A fiatal felnőtt az utógondozói ellátásra való jogosultság feltételeinek megváltozását vagy megszűnését a Gyámhivatalnak 15 napon belül köteles bejelenteni.

kötelessége különösen:

- A gyermekotthon házirendjét betartani.
- Az önálló életvitel előbbi kialakulása érdekében az utógondozójával együttműködni.
- A gyámhivatali határozatban megjelölt gondozási helyét életvitelszerűen igénybe venni, 24 órát meghaladó távollétét bejelenteni, 48 órát meghaladó távollét esetén tartózkodási helyét és elérhetőségét megadni.
- Átmeneti munkanélküliség esetében a munkanélküliséget előidéző okok feltárásában, az okok előbbi megszüntetése érdekében utógondozójával és más külső szolgáltatóval (pl.: Munkaügyi Központ) együttműködni.
- A gondozási helyen a felszerelési és berendezési tárgyak épségét, állagát megővni, a lakókörnyezet tisztaságáról gondoskodni, higiéniai szabályokat betartani.
- A gyermekotthon lakóival és munkatársaival szemben az együttélés, illetőleg az érintkezés szabályait betartani.

tudomásul veszi, hogy:

- a gyermekotthonban dolgozó munkatársak, a Gyvt. 15. § (7) bekezdés alapján, hivatalból járnak el, büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősülnek.
- A gyámhivatal az utógondozói ellátást megszünteti /Gyvt. 93. § (10) bekezdés/:
 - ha az utógondozói ellátás jogosultsági feltételei már nem állnak fenn,
 - utógondozójával, az utógondozói ellátást nyújtó intézmény munkatársával, illetve az intézményben ellátott társával szemben elfogadhatatlan, az együttélés szabályait súlyosan sértő magatartást tanúsít,
 - a házirendet többször súlyosan megsérti,
 - a fiatal felnőtt azt kéri,
 - amennyiben az ellátás jogcíme az, hogy a fiatal felnőtt köznevelési, felsőoktatási, vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszony megszűnését követő 120. napon, de tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszony fennállása esetén legkésőbb a 24. éves korig, ha felsőfokú intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban, legkésőbb a 25. életévének betöltésével.
 - az ellátás megállapításáról szóló gyámhatósági határozat közlésétől számított 15 napon belül az ellátást nem vette igénybe és ennek okáról önhibájából nem értesítette az ellátást nyújtót.

3. AZ UTÓGONDOZÓ:

- Szükség szerint, de havonta legalább egy alkalommal megbeszélést tart a gyermekotthonban élő ellátottakkal.
- Életvezetési tanácsokat nyújt a fiatal felnőttek számára.
- Az ellátott önálló életkezdését támogatja.
- Az otthonteremtési támogatás iránti kérelem benyújtásához segítséget nyújt.
- Szükség esetén kéri a gyámhivatali határozat módosítását, mellékelve a módosítás indokoltságát alátámasztó iratokat.

Jelen megállapodás az utógondozói ellátás biztosításának időtartamára érvényes.

A szerződő felek a fentieket azonosan értelmezték, mivel az mindenben megfelel a szerződéskötési akaratuknak, helybenhagyólag aláírták.

Kelt:

gyermekotthon vezető

utógondozói ellátást igénybevevő

utógondozó

Faragó Béla II. számú Szakmai Egység

Külső férőhelyek szakmai programja

2025.

A Faragó Béla II. számú Szakmai Egység Tölgyfa Lakásotthon Hetényegyháza telephelyhez tartozóan működnek az intézmény Külső férőhelyei.

A működést engedélyező hatóság részéről nem engedélyköteles külső férőhelyeken az utógondozói lakásotthon működésével összefüggő szakmai program érvényesül.

A külső férőhelyeken szükség szerinti ellátás folyik a fiatal felnőttek részére, mely igazodik az önállóbb életvitel kialakításához. A külső férőhelyeken az önállóság és önellátás magasabb szintje valósulhat meg, erre adnak lehetőséget a 2-2 fő elhelyezésére szolgáló lakások.

Faragó Béla II. számú Szakmai Egység Tölgyfa Lakásotthon Hetényegyháza *6044 Kecskemét-Hetényegyháza, Darida József u. 6. –normál lakásotthon*

6000 Kecskemét, Juhar u 1. 4/89 - Nárcisz Külső férőhely Kecskemét

6000 Kecskemét, Juhar u 9. 1/5 - Margaréta Külső férőhely Kecskemét

6000 Kecskemét, Juhar u 11. 2/14 - Napraforgó Külső férőhely Kecskemét

6000 Kecskemét, Juhar u 21. 3/10 - Kamilla Külső férőhely Kecskemét

1. Külső férőhelyek működtetése

Célja

Az utógondozói ellátás, utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetbe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését. Az utógondozói ellátás és szakmai segítségnyújtás - megállapodáson alapuló ellátás keretében, a gyermekvédelmi törvényben meghatározott életkorig - kiterjed arra az időszakra, amíg a fiatal felnőtt nappali tagozatos tanulmányai befejezi, tanulmányokat nem folytató munkaképes fiatal felnőtt esetében a folyamatos megélhetést biztosító munkavégzés megszerzéséig, és önálló lakhatás megteremtéséig, fogyatékkal élő fiatal esetén a szociális szakellátás keretében szakellátást végző bentlakásos intézménybe történő felvételéig.

A törvényi szabályozás alapjai

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról,
- 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (121§-126§),
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról,
- 331/2006 (XII. 23.) Korm. rend. a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről,

A külső férőhelyen történő utógondozói ellátás igénybevétele

A gyermekotthon által működtetett külső férőhelyen történő elhelyezést a tanulmányokat folytató, illetve munkaviszonnyal rendelkező, utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek kérhetik.

Az utógondozói ellátást a fiatal felnőtt kérelmére az illetékes gyámhivatal rendeli el, ha a kérelmező ideiglenes elhelyezése, vagy nevelésbe vétele a nagykorúságával szűnt meg. A határozat kézhezvételét követő 15. napon belül az ellátást igénybe kell vennie a fiatalnak.

Az ellátást a fiatal felnőtt, ha

- életfenntartását önállóan biztosítani nem tudja 21. életévének. (ha speciális vagy különleges ellátási szükségletüként töltötte be nagykorúságát, 22. életévének).
- köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll 24. életévének, ha felsőoktatási intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban, 25. életévének.

Az ellátásban részesülő fiatal felnőtt 15 napon belül köteles jelenteni a gyámhivatal felé, ha a jogosultsági feltételek megváltoztak, illetve megszűntek. A gyámhivatal az ellátást elrendelő határozatát módosítja, ha a feltételek megváltoztak ugyan, de az ellátás szükségessége a fiatal kérelmére továbbra is fennáll.

2. Általános alapelvek

Az utógondozói ellátást igénybe vevő fiatal felnőttnek joga van ahhoz, hogy a fejlettségéhez, tanulmányai végzéséhez igazodó ellátásban, szükség esetén gondozásban részesüljön, felzárkóztató és érdeklődésének megfelelő szabadidős programokon vehessen részt, lelkiismereti- és vallásszabadsága ne sérüljön, önjogúsága, önrendelkezése és véleménynyilvánítási joga maximálisan érvényesüljön, személyes kapcsolatainak ápolására lehetősége nyíljon.

Az utógondozói ellátás során a fiatal felnőttel együttműködő szakemberek - különös tekintettel az utógondozóra - az alábbi alapelvek betartása mellett végzik szakmai munkájukat.

Az önkéntesség elve

Az utógondozói ellátást a fiatal felnőtt önkéntesen veszi igénybe, így az együttműködést ennek megfelelően alakítjuk ki. Az ellátás kifejezetten szolgáltató jellegű. Az együttműködés alapja a fiatal felnőttel közösen megfogalmazott és vállalt célok megvalósítása.

A személyiségi jogok védelmének elve

Az ellátás során a fiatal felnőttet személyiségi jogainak teljes körű védelme illeti meg. Az együttműködésben érintett utógondozói feladatokat ellátó kollégák mindenkor a fiatal felnőtt érdekeit képviselve végzik szakmai munkájukat.

A részvétel elve

Az utógondozói ellátás egyik legfontosabb eleme, hogy a fiatal felnőttet képessé tegyük a társadalomba való beilleszkedésre, az önálló életvitel megkezdésére. Ehhez elengedhetetlen, hogy jogairól, kötelességeiről, a társadalom mindenkori elvárásairól, a törvényekről

tájékoztassuk. Elsődleges cél, hogy a fiatal önrendelkezését, önállóságát erősítsük, elvárjuk, hogy ne passzív „elszenvedői” legyenek az utógondozói ellátásnak, hanem aktív résztvevői. A megállapodásba a fiatal felnőtt által vállalt elérendő célok és célkitűzések kerülnek be, ezek megvalósításához pedig az ő aktív közreműködésére van szükség.

Az eredményesség elve

A szolgáltatásunk akkor lesz eredményes, ha a fiatal integrálódik a társadalomba, befejezi tanulmányait, elhelyezkedik, lakhatása biztosított, képes az önálló életvitel kialakítására, és nem szorul a továbbiakban különböző ellátásokra.

A partnerség és az együttműködés elve

A fiatal felnőttel együttműködő utógondozói feladatokat ellátó munkatárs - a partnerség jegyében - vállalja a fiatal felnőtt problémáinak a rendezésében való segítségnyújtást. Az egyenrangúság nem formális, hiszen a vállalt együttműködés az önkéntességre épül. Az együttműködésünk során, arra törekszünk, hogy a fiatal felnőtt rövid-, közép- és hosszútávon is jól meg tudja határozni a kívánt céljait. A problémát a maga összetettségében értelmezzük, a beavatkozásnak minden esetben célirányosnak kell lennie. Az egyes problémák esetében olyan megoldást választunk ki, amely valóban előre viszi a problémamegoldását. A fiatal felnőttel közösen keressük mindazokat az együttműködési lehetőségeket, melyek segítséget nyújthatnak a fiatal felnőtt önálló életkezdéséhez, problémáinak megoldásához. Különös figyelmet fordítunk a diszkréció és az információ szükségessége közötti különbségekre.

A reális célok kitűzésének elve

A fiatal felnőttkor bizonyos mértékben önmagában hordozza a világgal, a felnőtt társadalommal támasztott irreális elvárásokat, a nagy álmokat, a szélsőséges kritikákat. Éppen ezért rendkívül fontos, hogy a fiatal reális elvárásokat támasszon saját magával és környezetével szemben, teljesíthető és elérhető célokat határozzon meg. A fiatal felnőtt céljainak eléréséhez közösen határozzuk meg a vállalandó feladatok körét, a feladatteljesítéshez szükséges időt, valamint reálisan végig gondoljuk a szükséges feltételeket.

3. Az utógondozói ellátás protokollja

A külső férőhelyen történő utógondozói ellátást azok a fiatal felnőttek vehetik igénybe, akik:

- már utógondozói ellátásban részesülnek minimum 6 hónapja,
- tanulmányokat folytatnak, vagy munkaviszonnyal rendelkeznek, de önálló életvitelre még nem képesek,
- eddigi ellátásuk során a házirendet betartották,
- utógondozójukkal együttműködnek.

Megállapodás megkötése

A megállapodás a fiatal felnőttel folytatott utógondozói munka kerete. Az egyéni együttműködési megállapodás célja az utógondozói ellátás keretében folytatott segítő tevékenység tervezhetőségének, nyomon követhetőségének, értékelhetőségének, valamint a fiatal felnőtt önjogúságának, egyéni felelősségvállalásának biztosítása.

A megállapodás keretében a következőkben állapodunk meg:

- a találkozások rendszerességében, gyakoriságában és módjában. Így különösen a külső férőhelyen tartózkodó fiatal felnőttel történő rendszeres kapcsolattartás módjában, gyakoriságában.
- az utógondozói ellátásból adódó kötelezettségek teljesítésének módjában, a nyomon követés formájában. Így különösen a tanulmányokat folytató fiatal felnőtt esetében az utógondozó iskolával történő kapcsolattartásának módjában, gyakoriságában. Gyakorlati helyen munkát végző, gyakorlatot teljesítő fiatal felnőtt esetében az utógondozó gyakorlati hellyel történő kapcsolattartásának módjában, gyakoriságában. Munkavállaló, jövedelemmel rendelkező fiatal felnőtt esetében az előtakarékosság módjában, mértékében, nyomon követésének módjában, gyakoriságában.
- térítési díj fizetésére kötelezett fiatal felnőtt esetében a térítési díj befizetés nyomon követésének módjában.
- az ellátmány – különösen a ruházati támogatás – felhasználás nyomon követésének módjában.
- meglévő ingó/ingatlan vagyon esetében a vagyon megőrzésének, védelmének módjában.
- a fiatal felnőtt által igénybe vehető segítő- és egyéb szolgáltatások igénybevételének módjában.
- minden olyan lényeges kérdésben, melyet bármelyik fél – akár az utógondozói ellátás fenntartása, akár, az önálló életvitel kialakítása, önálló lakhatás megteremtése céljából – szükségesnek tart.

Az utógondozói ellátás ideje alatt szakmai segítséget nyújtunk:

- a felelős döntéshozás elsajátítása
- saját döntés következményeinek felvállalása
- saját életminőségért való felelősség gyakorlása
- a felnőtt kapcsolatok működéséért érzett felelősséget
- rövid-, közép- és hosszú távú tervezés gyakorlását
- munkavállalói szerepek működését
- felelősséget az állampolgári szerepek - jogok és kötelességek vonatkozásában
- jövedelmi helyzet monitorizálása, az egyéni gazdálkodás megtervezése és nyomon követése.

Az utógondozói ellátás és a segítő/támogató folyamat lezárását követően közösen végső értékelést végzünk: értékeljük az együttes munka hatékonyságát, és számba vesszük az esetleges további gondozási szükséglethez mérten a segítségnyújtási formákat.

Az elbocsátás, az egyéni életvitel lezárása, értékelése

Az utógondozói ellátás megszüntetése esetén az utógondozó összeállítja a megszüntetés iránti kérelmet és az illetékes gyámhivatalnak megküldi, majd az ellátás eredményéről a gyámhivatalnak végbeszámolót készít.

A szakmai segítségnyújtás formái:

- rendszeres konzultáció, fogadóidő biztosítása.
- információhoz való hozzájutás biztosítása.

- az ellátott tevékenységének nyomon követése, az együttműködés céljainak megvalósulása szempontjából értékelés, visszajelzés biztosítása,
- az ellátott figyelmének felhívása a különböző szaksegítség, szolgáltatások igénybevételének lehetőségére, módjaira,
- szükség esetén megfelelő szaksegítség igénybevételének megszervezése,
- az ellátott érdekében a különböző intézmények, hivatalok - különösen az illetékes gyámhivatal - képviselőivel, munkatársaival való együttműködés,
- a képességekhez mért legmagasabb iskolai végzettség megszerzése, illetve a legelőnyösebb, legális munkaerő-piaci pozíció megszerzése érdekében motivációnyújtás,
- segítséget nyújtunk a törvényesen biztosított - pénzbeli, természetbeli, pályázati - támogatási formák elérésében,
- az önálló, képességekhez mért, maximális életminőség kialakítása érdekében tanácsadást biztosítunk,
- cél az ellátási formáról való mielőbbi leválás, támogatás a független élet, az önálló lakhatás elérése érdekében.

4. Tárgyi feltételek

- Az ellátást igénybevevő számára:
 - külső férőhely esetén min. 6 nm személyenként,
 - használati tárgyakkal felszerelt lakás, szoba – tisztálkodási, főzési, étkezési lehetőségek biztosítása.

A külső férőhely házirendje

Általános rendelkezések:

- Az utógondozói lakásotthon külső férőhelye alaptevékenységeként korábban nevelésbe vett fiatal felnőtt nők és férfiak részére utógondozói ellátás keretében, a megállapodásban meghatározott körű és mértékű ellátást nyújt.
- Jelen Házirend hatálya kiterjed a gyermekotthonban külső férőhelyen ellátott valamennyi fiatal felnőttre, a gyermekotthon valamennyi dolgozójára, valamint a látogatás, és egyéb célból belépő valamennyi személyre.
- Az utógondozói lakásotthon lakásában, - az ellátás jogcímétől függően – 21., 24., illetve 25. életévét be nem töltött fiatal felnőttként elhelyezett nagykorú személy (a továbbiakban: fiatal felnőtt) a gyámhivatal utógondozói ellátást elrendelő, végrehajtható határozatában megjelölt időponttól, illetve indokolt esetben korábban, az ellátást nyújtó által kiállított befogadó nyilatkozatban megjelölt időponttól veheti igénybe a külső férőhely szolgáltatásait, feltéve, ha a 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet 92. § (7) bekezdése alapján írásbeli Megállapodást kötött utógondozójával vagy leendő utógondozójával, valamint az ellátást nyújtóval.
- A gyermekotthon a fiatal felnőtt részére a külső férőhelyen a Megállapodásban megjelölt körű, az ellátást igénybe vevő fiatal felnőtt rendszeres jövedelméhez igazodó, egyéni élethelyzetből adódó, szükség szerinti ellátást biztosít.

Jogok és kötelezettségek:

- Minden fiatal felnőttnek joga van az egészséges életmód megvalósítására, továbbá arra, hogy polgári és politikai jogait tiszteletben tartó, emberséges bánásmódban részesüljön. Az egészséges életmód szerinti életvitel a külső férőhelyen élő valamennyi személynek egyaránt kötelessége is.
- Minden fiatal felnőtt kötelessége valamilyen képzési formában tanulni vagy – amennyiben nem munkaképtelen – a munkavállalás érdekében mindent megtenni, a foglalkoztatást elősegítő hivatalokkal együttműködni. Joga van ugyanakkor minden fiatal felnőttnek a képzési irány, életpálya, illetve a munkahely kiválasztása kérdésében szabadon utógondozója véleményének megismerését követően dönteni.
- Jövedelmi viszonyai függvényében és a szerződésben rögzített mértékben köteles előtakarékossággal az önálló életvitel megteremtésére készülni.
- A jogszabályok alapján térítési díj fizetésére kötelezett fiatal felnőtt köteles a megállapított térítési díjat az Értesítésben megállapított határidőig az intézmény pénztárába, a havi rendszerességgel, szerződésben biztosított ellátmány kézhezvételével egy időben befizetni.
- A fiatal felnőttek az utógondozói lakásotthonhoz szervezetenként tartozó külső férőhelyen a felszerelési és berendezési tárgyakat szabadon – mások nyugalma zavarása nélkül – rendeltetészerűen használhatják. A fiatal felnőttek kötelesek a helyiségek, berendezési és felszerelési tárgyak állagának megővésétől gondoskodni.
- A fiatal felnőttek anyagi felelősséggel tartoznak a szándékosan, illetve a rendeltetésellenes használat következtében gondatlanul okozott károkért.
- Az intézmény tulajdonát képező tárgyak, eszközök a lakás területéről nem vihetők ki.
- Az ellátott köteles az utógondozójának a 24 órát meghaladó távollétet előre bejelenteni.
- Amennyiben a fiatal felnőtt folyamatosan 72 órát meghaladóan kíván távol lenni, úgy köteles a tervezett tartózkodási helyét és rövid úton történő elérhetőségének módját bejelenteni.
- A fiatal felnőttek hétköznapi, munkaszüneti-, pihenő- és ünnepnapokon egyaránt reggel 8 és este 22 óra között fogadhatnak látogatóként szülőket, rokonokat, ismerősöket és barátokat.
- A fiatal felnőtt felel az általa fogadott látogató magatartásáért.
- Kiskorú vendég külső férőhelyen történő napközbeni fogadásához is törvényes képviselője, illetve az utógondozó beleegyezése szükséges.
- A fiatal felnőttek napi elfoglaltságukat önmaguk alakítják ki. Törekedniük kell arra, hogy ez önmaguk és társaik fizikai és szellemi fejlődését szolgálja. Valamint arra, hogy a tevékenységek nem lehetnek ön- és közveszélyesek, illetve másokat a mindennapos normál életvezetésben ne zavarja.
- A fiatal felnőttek kötelesek az iskolájukban és/vagy munkahelyükön időben megjelenni és kötelezettségeiknek eleget tenni.
- Minden fiatal felnőtt kötelessége a környezetének megővése, tisztán és rendben tartása, higiéniai előírásokat betartása.
- A társas együttélés és érintkezés általános szabályait minden fiatal felnőtt köteles betartani. A kulturált beszéd, udvarias magatartás mindenki legfőbb jellemzője kell, hogy legyen.
- Önmaguk, társuk és a dolgozók testi épségét veszélyeztetni, tettetleg, vagy szóban bántalmazni tilos.

Gyermekevédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye
Faragó Béla I. és II. számú Gyermekotthon

- A külső férőhely területére, sérülés okozására alkalmas tárgyat, fegyvernek minősülő vagy annak látszó eszközt behozni, illetve ott tartani tilos.
- A külső férőhely területén TILOS a dohányzás. Tilos alkoholtól, illetve egyéb tudat módosító szerektől befolyásolt állapotban tartózkodni, ezen anyagokat tárolni, vagy más részére átadni.

A Házirend megsértése miatti hátrányok:

- szóbeli figyelmeztetés (írásban)
- írásbeli figyelmeztetés
- nem kötelezően adott pénzbeli juttatás megvonása
- kártérítésre kötelezés
- kedvezményekből kizárás

A házirend, illetve a megállapodás súlyos megsértése az utógondozás, és az utógondozási ellátás azonnali megszüntetését vonja maga után.

Elolvasás után tudomásul vettem:

Sorszám	Név	Első gondozási nap	Aláírás
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			

Jóváhagyta:

Ellenőrizte:

A házirend jóváhagyásának dátuma:

Kecskemét,

gyermekotthon-vezető

